

آشنایی
با
بازارهای
جهانی

۳۵

آشنایی با کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس

نگاهی به وضعیت اقتصادی کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس (قسمت پنجم)

● تهیه و تنظیم: حبیبه فتحی

نصرت الزمان حکیم شوشتری

زمانی که تقاضای داخلی به علت بازگشت شماری از کارگران مهاجر به سطح تقریباً قبل از جنگ خلیج فارس افزایش یافت، ۷ درصد تخمین زده شد. به هر حال اقتصاد همچنان بی‌رونتی است. عملکرد اقتصادی ضعیف را تا حدودی می‌توان در تغییر جمعیت شناختی کشور بعد از جنگ خلیج فارس جست‌وجو کرد. جمعیت کویت کمتر از ۸۰ درصد جمعیت قبل از جنگ است.

□ نیروی کار

جمعیت شاغل در کویت از ۶۰۷۶۰۸ نفر در سال ۱۹۹۲ به ۱/۲۴۸ میلیون نفر در نیمه سال ۱۹۹۹ رسید. از مجموع فعلی، حدود ۲۱۷۶۰۰ یا ۱۷/۴۳ درصد از شاغلین کویتی هستند. جمعیت شاغلین زن کویتی بالغ بر ۷۵۰۷۲ یا ۳۴/۵ درصد از مجموع نیروی کار کویتی را تشکیل می‌دهد. اما وقتی با مجموع نیروی کار در کویت مقایسه می‌شود، این رقم به ۲۲/۳ درصد تنزل می‌یابد. کارگران کویتی در بخش دولتی مجموعاً ۲۰۲۵۰۰ نفرند که حدوداً ۹۳/۱ درصد از نیروی کار کویتی و ۶۹ درصد

کویت

□ شمای کلی

کشور کویت با ۹۴ میلیارد بشکه ذخایر نفت خام، صاحب تقریباً ۱۰ درصد ذخایر نفت خام دنیا است. به علت سلطه صنعت نفت بر اقتصاد کشور، سایر بخش‌های غیرنفتی مانند کشاورزی و صنعت، نقش کمتری در اقتصاد دارند. به استثنای ماهی، عمدتاً به واردات مواد غذایی وابسته است. حدود ۷۵ درصد آب آشامیدنی بایستی شیرین‌سازی یا وارد شود.

قبل از جنگ خلیج فارس (۱۹۹۱-۱۹۹۰) کویت از محل سرمایه‌گذاری در خارج از کشور، بیش از بخش نفت درآمد داشت. بازسازی وسیع در سال ۱۹۹۱ موجب شد که دولت اندوخته‌های کلانی را برداشت کند. کویتی‌ها دریافته‌اند که آنها به تنوع در منابع درآمدی خود، نیاز دارند و دولت به اهمیت نقش فعال بخش خصوصی پی برده است.

رشد اقتصاد غیرنفتی کویت در سال‌های ۱۹۹۵ و ۱۹۹۶،

□ خصوصی‌سازی

خصوصی‌سازی اکنون رکن سیاست اقتصادی دولت شده است. دولت کویت زمانی دارای سهام ۶۲ شرکت بود که بانک جهانی، خصوصی شدن بعضی از آنها را توصیه نمود. بیشتر سهام این شرکت‌ها به عنوان اقدامی برای رهایی بستانکاران طی سقوط بازار سهام غیررسمی «سوک‌المنخ» در سال ۱۹۸۲ توسط دولت خریداری شده بود.

خصوصی‌سازی در کویت شامل سهم دولت در برخی شرکت‌های موجود بخش دولتی، و همچنین فرصت‌های جدید برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنایع راهبردی می‌باشد که قبلاً با تأمین مالی دولت حمایت می‌شده است. در سپتامبر ۱۹۹۲، «سازمان سرمایه‌گذاری کویت» (KIA) شروع به اجرای برنامه سه مرحله‌ای خصوصی‌سازی نمود که هدف آن بازسازی اقتصاد و کاهش وابستگی به درآمد نفت است. مرحله اول که موفقیت چشمگیری داشته، شامل جذب سرمایه جدید در بازار و فراهم نمودن فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری می‌باشد که به احیای بخش مهمی از اقتصاد ملی کمک کرده است. ۹۰۶ میلیون دینار کویت (۲/۹ میلیارد دلار) ارزش سهام شرکت‌های بومی فروخته شده بوده است. مراحل دوم و سوم مستلزم خصوصی‌سازی شرکت‌های خدماتی دولتی مانند صنایع مخابرات، نیرو و آب علاوه بر بخشی یا تمام شرکت‌های "Oil Tanker"، "Kuwait Airways" و شرکت صنایع پتروشیمی است.

□ سرمایه‌گذاری خارجی

در سال ۱۹۵۲ به منظور مدیریت ترکیب سرمایه‌گذاری‌های خارجی کویت، «شورای سرمایه‌گذاری کویت» در لندن تأسیس شد. در سال ۱۹۵۸، «شورای سرمایه‌گذاری کویت» تبدیل به «دفتر سرمایه‌گذاری کویت» (KIO) شد. سرمایه‌گذاری‌های کویت مدبرانه با ترکیبی از اطمینان و افزایش سرمایه و درآمد مواجه بود.

در سال ۱۹۸۲ با افزایش درآمد برای سرمایه‌گذاری، بر اساس قانون ۴۷/۱۹۸۲ «سازمان سرمایه‌گذاری کویت» به عنوان یک نهاد قانونی مستقل که زیر نظر وزارت دارایی کار می‌کرد، تأسیس شد. «KIA» از سوی دولت کویت مسئول توسعه و مدیریت «صندوق ذخیره عمومی» همچنین دارایی‌های «صندوق ذخیره برای نسل‌های آینده» شده است. «KIO» بازوی فنی «KIA» است اما مستقل عمل می‌کند.

□ بازار سهام کویت

قبل از تهاجم عراق، بازار بورس کویت، در میان بزرگترین

مجموع نیروی کار شاغل در بخش دولت است. تعداد شاغلین بخش خصوصی کویت حدود ۱۳۰۰۰ نفر است که نشانگر فقط ۶ درصد کل شاغلین کویتی و حدود ۱ درصد مطلق نیروی کار کویتی و غیرکویتی است.

هر چند به‌طور سنتی غالب نیروی کار کویتی را مردان تشکیل می‌دهند، این روند مورد چالش قرار گرفته، زیرا زنان کویتی به تدریج و قاطعانه به نیروی کار ملحق می‌شوند. زنان همواره بر نقش خود در نیروی کار تأکید ورزیده‌اند. تعداد زنان کویتی در بازار کار با ۳ درصد افزایش سالانه از سال ۱۹۹۴، دایماً رو به افزایش بوده است. زنان جواتر کویتی با اشتیاق به نیروی کار می‌پیوندند و رقم قابل توجهی از مجموع نیروی کار کویتی (۳۴/۵ درصد)، در مقایسه با زنان غیرکویتی که ۲۳ درصد از مجموع نیروی کار مهاجر را تشکیل می‌دهند، می‌باشند. با این حال، وقتی که با تعداد کل جمعیت مقایسه می‌شود، مشارکت نیروی کار در میان کویتی‌ها، هنوز در سطح پایینی قرار دارد. (۲۶/۹ درصد در اواخر سال ۱۹۹۸). یکی از دلایل این موضوع، این است که بسیاری از جواترهای کویتی، که هنوز وارد بازار کار نشده‌اند، اکثریت جمعیت را تشکیل می‌دهند.

دلیل دیگر، فقدان انگیزه‌های اقتصادی برای کار کردن به‌خصوص در میان زنان کویتی است. زیرا نرخ مشارکت زنان و مردان کویتی در سطح پایین مانده است. (۱۸/۴ درصد برای زنان و ۳۵/۶ درصد برای مردان).

در میان غیرکویتی‌ها، نرخ مشارکت خیلی بالاتر یعنی ۷۰ درصد است که دقیقاً بازتاب بخش عظیمی از جمعیت غیرکویتی کشور در مقایسه با جمعیت واقعی کویتی است. نرخ مشارکت در میان نیروی کار مهاجر به‌تنهایی بالغ بر ۴۵ درصد برای زنان و ۸۲ درصد برای مردان است.

به‌منظور تشویق مشارکت زنان در نیروی کار، قانون کار تصریح می‌کند که دستمزدهای زنان بایستی برابر مردان باشد و همچنین از کار کردن زنان در شب و در زمینه‌های خطرناک جلوگیری می‌کند تا قادر به پرورش خانواده باشند. طبق قانون، زنان یک ماه قبل از تولد فرزند و چهل روز بعد از آن، از مرخصی با حقوق کامل برخوردار هستند. به‌علاوه یک زن می‌تواند از یک‌صدروز مرخصی زایمان بدون حقوق استفاده کند. زنان وقتی به دهه چهل سالگی می‌رسند، اغلب از بازنشستگی زودهنگام استفاده می‌کنند. «قانون تأمین اجتماعی» که در سال ۱۹۹۵ به تصویب رسید، مزایای کامل بازنشستگی را برای زنانی که ۱۵ سال سابقه کار و بالای چهل سال سن دارند، تضمین می‌کند.

معاملات را عرضه کرده بود، اما به علت تجاوز عراق متوقف شد. بازار سهام در ۲۸ سپتامبر ۱۹۹۲ بازگشایی شد.

تنها شهروندان کویتی مجاز بودند از بازار سهام کویت، سهام بخرند. به هر حال، در مه ۱۹۸۸ دولت به شهروندان کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس، اجازه خرید سهام داد. در ۱۵ مارس ۱۹۹۸، تجارت متقابل با بازار سهام بحرین آغاز شد. "KSE" همچنان موافقتنامه‌های مشابهی با بازارهای سهام مصر و لبنان دارد. سرمایه‌گذاران در این کشورها اکنون مجاز به خرید و فروش سهام عرضه شده در بازارهای سهام یکدیگر از طریق واسطه‌هایشان می‌باشند.

در مه ۱۹۹۹، یک موافقتنامه همکاری بین "KSE" و «بازار سهام اردن» برای گردش و صدور سهام امضا شد. این موافقتنامه موجب تشویق مثبت شرکت‌های حاضر در بورس‌های دو کشور و تقویت همکاری و تبادل دانش فنی گردید.

به‌منظور به‌هنگام بودن با آخرین فن‌آوری‌ها، «سیستم تجارت ماشینی کویت» (KATS) در بازار سهام، جایی که رایانه‌ها در هر قدم از معاملات، سرعت و صحت معاملات سهام را فراهم می‌کنند، عرضه شد. این نرم‌افزار مشخصاً برای "KSE" سفارش داده شده بود و اولین سیستم ماشینی دنیا است که به‌طور کامل قابل استفاده به زبان عربی طراحی شده است. وقتی واسطه‌های مجاز سفارشی از طریق رایانه‌ها، که متصل به رایانه مرکزی بازار سهام است، می‌دهند، سیستم بلافاصله اعتبار سفارش را کنترل می‌کند و اقدام به مطابقت سفارش جدید با سفارشات موجود در سیستم می‌نماید. اطلاعات حسب هر سفارش و معامله جدید اصلاح می‌شود.

امروزه "KSE" سهام ۷۴ شرکت بومی را در بخش‌های بانکداری، بیمه، سرمایه‌گذاری، مستغلات، صنعت، خدمات و مواد غذایی عرضه می‌دارد. همچنین ۹ شرکت غیرکویتی و ۴ صندوق سرمایه‌گذاری در بازار بورس "KSE" حضور دارند. خارجیان می‌توانند در این صندوق‌ها سرمایه‌گذاری کنند.

□ بانک‌ها

در ۳۰ ژوئن ۱۹۶۸، بانک مرکزی کویت (CBK) بر اساس قانون ۳۲/۱۹۶۸ با مأموریت بنا نهادن یک نظام پولی و مالی باثبات و قابل انعطاف تأسیس شد. امروزه بانک مرکزی، سیستم بانکی کشور را کنترل می‌کند. همچنین اهداف سیاست پولی دولت را تعیین، اجرا و نظارت می‌کند. وظایف بانک مرکزی شامل انتشار دینار کویت از جانب دولت کویت و هدایت سیاست اعطای اعتبارات برای کمک به پیشرفت اجتماعی و اقتصادی و رشد درآمد ملی است. این بانک همچنین به عنوان مشاور مالی و

بورس‌ها، رتبه دوازدهم را داشت و در سال ۱۹۹۵، فعال‌ترین بازار جهان عرب شده بود.

بانک ملی کویت، زمانی که در سال ۱۹۵۲ سهام خود را از طریق پذیرهنویسی به عموم عرضه نمود، اولین شرکت صاحب سهام کویت شد. اولین معاملات در بازار سهام کویت از طریق دفاتر واسطه‌های معاملات املاک یا قهوه‌خانه‌ها در بازارهای سنتی انجام شد، جایی که هر واسطه‌کالای جداگانه‌ای عرضه می‌کرد، قیمت‌های خرید و فروش هر دو، همین‌طور حجم معاملات بر اساس تقاضای سرمایه‌گذار تعیین می‌شد.

در اکتبر ۱۹۶۲، اولین قانون ساماندهی بازار علاوه بر سهام شرکت‌های تأسیس شده در خارج از کشور به تصویب رسید. طی دهه ۱۹۶۰ چندین شرکت صاحب سهام با فعالیت‌های مختلف اقتصادی تشکیل شد.

تجارت در بازار سهام کویت (KSE) بر اساس نظام معاملات رسمی بین خریدار و فروشنده یا هر کس که بالاترین قیمت و مقدار معاملات را پیشنهاد می‌کرد، صورت می‌گرفت تا این که معامله قطعی می‌شد. این سیستم باز، به علت آزادی مطلق و بدون محدودیت تغییر قیمت‌ها، بازار سهام کشور را به فضای سرمایه‌گذاری بر مبنای گمان به افزایش سهام هدایت کرد. این مرحله از تجارت تأثیر مهمی بر بازار کویت گذاشت. گمان به افزایش سهام هدف اصلی معامله‌گران بود، به طوری که به صورت ویژگی متمایز بازار سهام کویت درآمد. همچنین منجر به تقسیم بازار شد، به نحوی که قیمت‌ها از یک واسطه تا واسطه دیگر متفاوت بود.

بین سال‌های ۱۹۸۱ و ۱۹۸۲، بازار سهام بی‌قاعده و غیررسمی "Souk al-Manakh" به بازار رسمی غلبه کرد تا اینکه بازار غیررسمی در سال ۱۹۸۲ سقوط کرد.

در ۱۴ اوت ۱۹۸۳، با فرمان «امیر کویت» رسماً بازار سهام کویت (KSE) به عنوان یک مؤسسه مالی مستقل مبتنی بر مفاهیم و اصول روزآمد، تأسیس شد. این مدرسه توسط یک کمیسیون معاملات و یک مدیریت اجرایی اداره می‌شد و نظام جدیدی را اعمال می‌کرد که در آن تجارت از طریق ثبت پیشنهاد انجام می‌گرفت. قیمت‌های پیشنهادی روی تابلو اعلانات در سالن اعلان قیمت‌های سهام نصب می‌شد و سپس بر حسب تقدم قیمت‌ها، حراج انجام می‌شد تا به توافق می‌رسیدند.

به‌منظور توسعه و عرضه ابزارهای جدید سرمایه‌گذاری کافی برای به حرکت درآوردن پس‌اندازهای داخلی و تأمین مالی طرح‌های توسعه اقتصادی، بازار سهام کویت (KSE) صندوق‌های سرمایه‌گذاری را که علاوه بر کویتی‌ها، به روی خارجی‌ها باز بود، عرضه کرد. این مدیریت در سال ۱۹۹۰ یک سیستم پیشرفته

بانکی دولت عمل می‌کند.

بالایی از نرخ مبادله دینار کویت در برابر پول‌های عمده جهان مؤثر است. ترکیب این ارزها مورد بازنگری ادواری قرار می‌گیرد و جهت تطبیق با الزامات ناشی از رویدادهای اقتصادی و پولی داخلی و بین‌المللی تغییر داده می‌شود. هیچ محدودیتی برای انتقال پول در داخل و خارج از کشور وجود ندارد.

در بخش بازرگانی کویت، بانک‌ها با گسترش اقتصاد به سرعت رشد یافتند. از دهه ۱۹۷۰، بانک‌ها به مؤسسات مالی با خدمات کامل تبدیل شده‌اند که خدمات گسترده‌ای را برای اشخاص حقیقی و حقوقی فراهم می‌سازند. در بانکداری شرکت‌ها، چندین بانک، خدمات کامل مالی به مؤسسات عمده بازرگانی بومی علاوه بر پیمانکاران بین‌المللی که در کویت به تجارت مشغولند، ارائه می‌کنند. با دستیابی به یک موقعیت معتبر در بازارهای بانکی بین‌المللی، بانک‌های کویتی دارای روابط کارگزاری کامل با بانکهای مهم ایالات متحده آمریکا و بانک‌هایی نظیر «لیونه»، «داج بانک»، «درسدنر»، «استاندارد چارتر»، «گلف ایترنشنال» و گروه بانکی «هنگ‌کنگ شانگهای» است که حسب نمونه به این چند مورد اشاره شد.

□ صادرات و واردات

نفت و فرآورده‌های نفتی، مهمترین صادرات کویت است که ۹۳ درصد کل درآمد صادراتی و حدود ۴۰ درصد تولید ناخالص داخلی است. اقلام وارداتی عمدتاً محصول نهایی است که با تقاضاهای داخلی صورت می‌پذیرد.

تحت نظارت و اختیارات بانک مرکزی کویت، بخش مالی از هفت بانک تجاری تشکیل شده که عبارتند از:

- بانک ملی کویت (NBK که بزرگترین بانک کشور است)

Gulf Bank -

Commercial Bank of Kuwait -

Al-Ahli Bank of Kuwait -

Burgan Bank -

Bank of Kuwait and the Middle East (BKME) -

Bank of Bahrain and Kuwait (که یک شرکت

صاحب سهام و دفتر مرکزی‌اش در بحرین است).

سه مؤسسه تخصصی، وام‌های میان‌مدت برای صنایع، مسکن و مستغلات فراهم می‌کنند. در سال ۱۹۷۳، بانک صنعتی کویت (IBK) برای توسعه و تأمین مالی طرح‌های صنعتی و کشاورزی تأسیس شد. بانک "The Savings and Credit Bank" از شهروندان کویتی برای مسکن و ساخت‌وساز واحدهای مسکونی پشتیبانی مالی می‌کند. بانک "Kuwait Real Estate Bank" که در سال ۱۹۷۳ تأسیس شد، برای مستغلات وام می‌دهد.

بانک "Kuwait Finance House" اولین بانک اسلامی کویت می‌باشد که از زمان تأسیس در سال ۱۹۷۷ به‌طور کامل از قوانین اسلامی پیروی می‌کند.

□ نرخ تبدیل دینار کویت

سیاست نرخ تبدیل دینار کویت (KD) توسط بانک مرکزی کویت کنترل می‌شود. تعیین نرخ مبادله دینار کویت مبتنی بر میانگین خاصی از سبد پول‌های کشورهای است که بر تجارت و روابط مالی با کویت تأثیر می‌گذارند. این سیاست از ۱۸ مارس ۱۹۷۵ مقرر شده است و همچنان در دستیابی به درجه ثبات

□ منطقه آزاد تجاری کویت

منطقه آزاد تجاری در اواخر تابستان ۱۹۹۹ رسماً گشایش یافت. منطقه آزاد تجاری کویت با مساحت ۱/۵ میلیون متر مربع در بخش غربی بندر مهم بازرگانی «شویخ» واقع است. شرکت "National Real Estae Co." که یک مؤسسه خصوصی بومی است، توسعه و اداره منطقه آزاد را به عهده دارد. این شرکت ۲۰ درصد سود عملیاتی منطقه آزاد را جذب و مابقی آن به دولت تعلق می‌گیرد. همچنین شرکت از ۹۰ درصد سود حاصل از تأسیساتی را که تأمین مالی کرده و یا می‌سازد، حفظ خواهد کرد.

با عرضه جدیدترین امکانات و فن‌آوری‌ها، بندر شویخ به‌طور راهبردی در دسترس بازارهای اصلی مصرف در ایران، عربستان سعودی و آسیای مرکزی واقع است. منطقه آزاد شامل انبارهایی با مساحت حداقل ۵۰۰ متر مربع زمین‌های نمایشگاه، بانک‌ها، شرکت‌های حمل و نقل و شرکت‌های بیمه است. امتیازات منطقه شامل ۱۰۰ درصد مالکیت خارجی، معافیت از مالیات شرکت‌ها، عدم محدودیت ارزی و نرخ بیمه رقابتی برای جلب شرکت‌های بازرگانی، صنعتی و خدماتی به منطقه آزاد است.

□ تولید ناخالص داخلی

به استناد گزارش سال ۱۹۹۸ دفتر مرکزی آمار وزارت برنامه‌ریزی، تولید ناخالص داخلی کشور ۷/۶۷۱ میلیون دینار کویت بود که نسبت به رقم ۹/۱۶۳ میلیون دینار کویت در سال ۱۹۹۷، حدود ۱۶ درصد کاهش نشان می‌دهد. سهم بخش‌های نفت و گاز از ۴۰ درصد در سال ۱۹۹۷ به حدود ۳۱ درصد در سال ۱۹۹۸ تنزل یافت. این کاهش عمدتاً ناشی از کاهش متوسط قیمت هر بشکه نفت از ۱۷/۸۰ دلار در سال ۱۹۹۷ به کمتر از هر بشکه ۹ دلار در سال ۱۹۹۸ بود. بخش نفت ۳۵/۷ درصد کاهش یافت که نشانگر بیشترین نرخ کاهش از سال ۱۹۹۱ است. سایر

بخش‌ها نیز ۴/۱ درصد کاهش یافت.

بر اثر رشد منفی تولید ناخالص داخلی و افزایش جمعیت، درآمد سرانه به حدوداً ۳۷۸۴ دینار کویت یعنی ۱۸/۲ درصد نسبت به رقم ۴۶۲۸ دینار کویت در سال ۱۹۹۷ کاهش یافت.

□ کمک خارجی

کویت از مدت‌ها پیش اهداکننده عمده کمک‌های خارجی بوده است. کمک‌ها از طریق «صندوق توسعه اقتصادی عرب» کویت (KFAED) هدایت می‌شود. این صندوق در ۳۱ دسامبر سال ۱۹۶۱ تأسیس شد و از اواخر دهه ۱۹۸۰ از نظر مالی خودکفا شد. از محل این صندوق مبالغ هنگفتی در قالب وام‌های کم‌بهره، کمک‌های بلاعوض و کمک‌های نفتی به کشورهای درحال توسعه داده می‌شود. برآورد شده است که در نیمه دهه ۱۹۷۰ بالغ بر ۵ درصد تولید ناخالص داخلی کشور به صورت وام و برنامه‌های کمک، به جهان عرب، آسیا و آفریقا اعطا شده است. صندوق، کشورهای دریافت‌کننده کمک را به هزینه کردن پول برای مدارس، بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها، جاده‌ها و سایر امور زیربنایی تشویق می‌کند.

بی‌طرفی صندوق نسبت به سیاست‌های سیاسی و اقتصادی کشورهای دریافت‌کننده کمک، از ویژگی آن به‌شمار می‌رود.

□ شوک‌های عمده وارده بر اقتصاد کویت

چندین شوک مهم طی سه دهه گذشته به اقتصاد کویت وارد شده است که شامل مداخله وسیع دولت در اواخر دهه ۱۹۷۰، سقوط بازار سهام در سال ۱۹۸۲، سقوط قیمت نفت دنیا در نیمه دهه ۱۹۸۰ و هفت ماه اشغال کویت توسط عراق در سال‌های ۱۹۹۰-۱۹۹۱ است.

اگرچه لطمه کاهش درآمد نفت به علت عرضه زیاد نفت در نیمه دهه ۱۹۸۰، به جهت درآمد سرمایه‌گذاری‌های کلان در خارج از کشور و ذخایر مالی زیاد قابل کنترل بود، با این وجود تجاوز عراق و عملیات نظامی چندملیتی لازم برای راندن متجاوزین، هم از نظر اقتصاد و نیز اجتماعی برای کویت بسیار پرهزینه بود. از دوم اوت ۱۹۹۰ تا ژوئیه ۱۹۹۱، زمان تجاوز عراق، کویت کاملاً به ۱۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری‌های خارجی خود و سود «شرکت نفت بین‌المللی کویت» (HPI) که شرکت‌های نفتی کویت در آسیا و اروپا را اداره می‌کند، متکی بود. سرمایه‌گذاری‌های کویت، به علت اشغال کشور، از ۱۰۰ میلیارد دلار به ۴۰ میلیارد دلار کاهش یافت. این پول برای تأمین مالی سهم دولت در عملیات ارتش متحدین و بازسازی کشور حذف شد.

بحران بازار بورس "Souk al-Manakh"، شوک مهم

اقتصادی دیگری بود که به کویت وارد آمد. این بازار غیررسمی بورس در سال ۱۹۸۲ سقوط کرد و چندین سرمایه‌گذار و مؤسسات وام‌دهنده را با زیان‌های شدید مواجه ساخت.

تا قبل از انحلال مجلس ملی در چهارم مه ۱۹۹۹ توسط امیر کویت، چندین اصلاحیه اقتصادی از تصویب گذشته بود. طی وقفه پارلمانی (۴ مه - ۳ ژوئیه ۱۹۹۹)، هیأت دولت چندین قانون تاریخی را با مسایلی از حق رأی زنان گرفته تا آزادسازی اقتصادی و قوانین تابعیت به تصویب رساند. مصوبات هیأت دولت در حوزه اقتصادی از این قوار است:

- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در سرمایه و فن‌آوری به میزان ۱۰۰ درصد (این موضوع، قانون برنامه خصوصی‌سازی دولت است. قبلاً سرمایه‌گذاران خارجی که ۵۵ درصد سود خود را به عنوان مالیات پرداخت می‌کردند، تنها می‌توانستند مالک ۴۹ درصد از شرکت‌های ثبت شده در کویت باشند. هیأت دولت همچنین متعهد شد که مالیات سرمایه‌گذاری‌های خارجی را کاهش دهد.)

- روزآمد نمودن قانون تجارت که ۳۰ سال پیش به تصویب رسیده است. به منظور تضمین انعطاف‌پذیری و کارایی بخش تجارت.

- عقد موافقتنامه منع پرداخت مالیات مضاعف با تعدادی از کشورها (از جمله آمریکا) برای تحکیم روابط دوجانبه و حمایت از سرمایه‌گذاری‌ها.

- اجازه به خارجی‌ها برای دادوستد در بازار بورس کویت و مالکیت سهام در شرکت‌های صاحب سهام کویتی (تا آن زمان، دادوستد در بورس سهام منحصر به کویتی‌ها و شهروندان کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس بود. خارجی‌ها تنها می‌توانستند از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری، سهام کویتی‌ها را خریداری کنند. تعداد ۷۵ شرکت با ارزش سهام حدود ۲۰ میلیارد دلار در بازار بورس سهام کویت حضور دارند.)

- تصویب یک لایحه فراگیر درخصوص حق انتشار و علائم تجاری علاوه بر انجام اصلاحاتی در قانون تجارت سال ۱۹۸۰ و قانون حق مالکیت، تعرفه‌ها و نمونه کالاهای صنعتی. لایحه حق انتشار برای بستن راه‌های گریز از قوانین موجود با هدف جلوگیری از استفاده غیرمجاز از محصولات سینمایی و موسیقی طراحی شده بود.

- خصوصی‌سازی شرکت هواپیمایی کویت. این اقدام، الگویی برای خصوصی‌سازی بیشتر اقتصاد کویت خواهد شد.

